

Basın Duyurusu No: BB 26/17
28.09.2017

YETERLİ GEREKÇE GÖSTERİLMEYEN HABER SİTESİ MÜDÜRÜNE HAPİS CEZASI VERİLMESİNİN İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜKLERİNİ İHLAL ETTİĞİNE İLİŞKİN KARARIN BASIN DUYURUSU

(Karara ulaşmak için tıklayınız)

Anayasa Mahkemesi, 5.7.2017 tarihinde *Hakan Yiğit* tarafından yapılan bireysel başvuruda (B. No: 2015/3378), Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Olaylar

Başvurucu, *memurlar.net* isimli İnternet sitesinde haber müdürü olarak görev yapmaktadır. 17-25 Aralık soruşturmasının ardından Fetullah Gülen'e veya ona yakın kişilere ait olduğu iddia edilen ses kayıtları çok sayıda İnternet mecrasında yayımlanmış veya haberleştirilmiştir. Daha sonra *memurlar.net* haber sitesi de bahsi geçen ses kayıtlarını "Gülen'in En Büyük Abiyle Görüşmesi İnternete Düştü" başlığıyla yayımlamıştır.

Bahsi geçen ses kaydı, Fetullah Gülen ile İnternet sitesinin "en büyük abi" olarak nitelendirdiği ve açık kimlik bilgileri verilmeyen bir kişi arasında geçen telefon görüşmelerine ilişkindir. Görüşmede kimliği bilinmeyen kişi; Türkiye'nin önde gelen birçok bürokrat, siyasetçi ve iş adamı hakkında Fetullah Gülen'e -çoğu mahrem- bilgiler vermekte; daha sonra FETÖ/PDY olarak isimlendirilecek olan ve Fetullah Gülen'in liderliğini yaptığı grubun bu kişilerle ilişkileri hakkında Gülen'i bilgilendirmekte ve ondan talimat almaktadır.

Haberin yayımlanmasını müteakip Fetullah Gülen, başvuru ile birlikte haberi yayımlayan basın ve yayın kuruluşları hakkında kişilik haklarına hakaret ve haberleşmenin gizliliğini ihlal etmek suçlarından soruşturma başlatılması için şikâyetinde bulunmuştur.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı başvuru hakkındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa etmek ve İnternet yayını yoluyla hakaret suçlarından cezalandırılması için başvuru hakkında kamu davası açmıştır. Savcılığa göre isnat edilen suç, haberleşme içeriğinin basın ve yayın organlarında yayımlanmasıyla oluşmaktadır ve haberleşmenin gizliliğini ihlal ve haberleşme içeriklerinin kaydedilmesi suçlarından bağımsız bir suç tipidir. Başsavcılık, haberleşme içeriğinin haberleşmenin tarafı olmayan kişi veya kişilere bildirilmesi ya da duyurulması ile suçun tamamlandığını ileri sürmüştür.

Yapılan ceza yargılamasında başvurucu, basın sorumluluğu ile hareket ettiklerini ve haberin, basının haber yapma özgürlüğü kapsamında kaldığını ileri sürmüştü; şikâyete konu kayıtların şikâyetçi vekilinin talebiyle bir gün sonra kaldırıldığını belirtmiştir.

Yapılan yargılama sonunda Ankara 24. Asliye Ceza Mahkemesinin kararı ile başvurucunun hakaret suçundan beraatine, haberleşmenin gizliliğini ihlal suçundan 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, başvurucunun 5 yıl denetim altında bulundurulmasına karar verilmiştir. Mahkemeye göre topluma mal olmuş kişiler bile olsa kişiler arasındaki telefon konuşmalarının yazıya dökülerek herkesin öğrenebileceği şekilde yayımlanması suçun oluşması için yeterlidir. Başvurucunun karara yaptığı itiraz, Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı ile reddedilmiştir.

Başvurucunun İddiaları

Başvurucu; Türkiye'nin en çok takip edilen haber sitelerinden birinin haber müdürü olduğunu, yayımladıkları ve başvuruya konu haberin kaynağı olan video ve ses kayıtlarının daha önce paylaşım sitelerinde ve yüzlerce İnternet sitesinde yayımlandığını ve kendilerinin bu ses kayıtlarını haber yaptıklarını ifade etmiştir. Aynı ses kayıtlarını yayımlayan diğer basın ve yayın organlarının sorumluları hakkında ya Cumhuriyet başsavcılıklarınca kovuşturmaya yer olmadığı kararı ya da mahkemelerce beraat kararı verildiğini belirtmiş ve bazı kararları Anayasa Mahkemesine ibraz etmiştir. Başvurucu, ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Mahkemenin Değerlendirmesi

Anayasa Mahkemesi bu iddia kapsamında özetle aşağıdaki değerlendirmeleri yapmıştır:

İlk Derece Mahkemesi, başvurucunun ifade ve basın özgürlükleri ile başkalarının şeref ve itibarlarının korunmasını isteme hakkı arasında dengeleme yapmayarak bu iki hakkın çatıştığı bir durumda mutlak olarak ikincisine üstünlük tanımıştır. Anayasa Mahkemesince ortaya konulan ilkeler çerçevesinde dava bir bütün olarak ele alınarak kişilerin hak ve özgürlükleri arasında bir dengeleme yapılmadan ulaşılan sonucun Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri kapsamında bulunan ilkelere uygun olduğu kabul edilemez.

İlk olarak söz konusu haberleşme içerikleri inkâr edilemez bir tanınmışlık derecesine sahip şikâyetçinin fikir ve tutumlarının, başında olduğu grubun siyasi, sosyal ve ekonomik alandaki faaliyetlerinin keşfedilmesi ve bunlara ilişkin kanaat oluşturulması işlevini görmüştür. Dolayısıyla konuşmanın yayımlanmasının kamuoyu gündeminin ilk sıralarında yer alan bir tartışmaya katkı sunduğunda kuşku bulunmamaktadır.

İkinci olarak şikâyetçi, başvurucunun söz konusu haber içeriğini değiştirerek veya haber kapsamına bir ekleme yaparak gerçek dışı bir haber yaptığını da iddia etmemiştir. Derece Mahkemeleri de kararlarında böyle bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Üçüncü olarak İlk Derece Mahkemesinin mahkûmiyet kararının gerekçesinde bahse konu iletişim içeriklerinin ilk kez başvurucu tarafından yayımlanmamış olması tartışılmamıştır. Nitekim haberin yayımlandığı tarihte başvuruya konu haberleşme içerikleri zaten kamuoyunun bilgisi dâhilindedir.

Son olarak diğer basın yayın organlarının yetkililerinin anılan haberleşme içeriklerinin yayımından dolayı cezalandırılmış olduğu da belirtilmemiştir. Bunun aksine başvuruçunun sunduğu belgelere göre aynı haber içeriklerini yayımlayan en az dört basın sorumlusu hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Ayrıca söz konusu haberleşme içeriklerini yayımlayan diğer gazetecilerin anılan açıklamadan kaynaklanan yayından cezalandırılmış olduğu da ileri sürülmemiştir.

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında Derece Mahkemelerinin müştekinin haberleşme özgürlüğünü koruma amacının, başvuruçunun Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri kapsamındaki ifade ve basın özgürlüğü haklarına uygulanan sınırlamaların haklı çıkarılması için yeterli olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Derece Mahkemelerince basın özgürlüğünün korunması ile özel hayatın bir unsuru olan haberleşme özgürlüğünün korunması arasında adil bir denge kurulmamıştır.

Bir haber sitesinin haber müdürü olan başvuruçunun denetim altında bulunduğu süre içinde cezasının infaz edilmesi riski her zaman vardır. Yaptırıma maruz kalma endişesiyle kişinin düşünce açıklamalarından veya basın faaliyetlerini yapmaktan imtina etme riski bulunmaktadır. Dolayısıyla başvuruçunun 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılması ve 5 yıl denetim altına alınarak hükmün açıklanmasının ertelenmesi biçimindeki şikâyet konusu müdahale, müştekinin özel hayatının korunması şeklinde takip edilen amaç ile orantısızdır.

Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, başvuruçunun Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Bu basın duyurusu Genel Sekreterlik tarafından kamuoyunu bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup bağlayıcı değildir.